

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL".

VOLUME V. — LETO V.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY) NOV. 27th, 1922

ST. (NO.) 274.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c.

EUGENE V. DEBS V SVO- JEM PRVEM JAVNEM GOVORU.

UJALISTIČNI VODJA PRAVI PRED 4,00 POSLU-
ŠALCI, DA JE VESEL, KER JE IZGUBIL DRŽA-
VLJANSTVO, KER JE ODRŽAL SVOJO VEST.
— PRAVI, DA GA JE SKORO SRAM PROSTO-
STI, KO SO DRUGI JETNIKI SE V ZAPORU.

Chicago, 26. nov. — Eugene V. Debs, vodja ameriš-
socialistične stranke, je imel danes tu svoj prvi jav-
govor. odkar je zapustil Atlanta zvezno jetnišnico,
mor je bil poslan radi izražanja svojega mnenja te-
m vojne 4.000 glav broječa množica je staremu delav-
nem veteranu priredila tako velikansko ovacijo, da je
njegov govor zakasnil za celo uro. Na stotine oseb
več ur čakalo pred dvorano, ko je požarna bramba
vedila, da v dvorano ne more več kot 4.000 oseb.

"Skoro sram me je", je dejal Debs v svojem govo-
ru. "da sem izven ječe, ko se še 68 vojnih jetnikov še
v zaporu je velik poklon od vlade Zedinjenih držav,
je tako strahopetna, da se boji 68 mož.

"Jaz bi bil veliko rajši v ječi ter si ohranil spošto-
vanje, kot pa da bi hodil po cestah s ključavnico na us-
nem, jaz preziram njih zakone.

"Jaz nisem državljani Zedinjenih držav, akoravno
bil rojen in vzgojen v Indionu. Ker sem poslušal
vest, sem zgubil državljanstvo, toda veliko ljubim
je, da sem ohranil svojo vest ter zgubil držav-
ljanstvo."

Nadušenje za Debsa je bilo tolikšno, da je francos-
socialistični vodja, Jean Longuet, ki je bil glavni go-
stnik shoda, skoraj stopil v ozadje. Demonstracija lju-
di in spoštovanje od ljudstva napram Debsu je bila
prej gniljiva. Njegovi častilci so ga obkolili z veliki-
mi žvižgalci. Njegovi častilci, ki so bili povezani s pravta-
rednimi trakov. Po zaključku zborovanja so bili čla-
ni socialističnega odbora prisiljeni skriti Debsa v ne-
mah sobi za odrom za eno uro, da ga čakajoča mno-
ga odnesla s seboj.

Debs je s solzami v očeh prosil odbornike, da ga pu-
stijo, da seže v roke svojim častilcem, in se mu je en-
cel posrečilo priti na oder navzleč protestom, da
njegovo fizično stanje ne dopušča toliko razburjenja.

Jaz pravkar zopet prihajam
za posledicami govora, ki
ga imel pred skoro štirim
desetimi leti.

Jaz sem ga v Canton, O., ter
v Atlanta jetnišnico.

Toda prav nič mi ni žal. Bil
sem neprosten vojni in sem še
v zaporu. Jaz ne bi šel v vojno na
nobene kapitalistične vlade.

Jaz bi bil rešil življe-
ni 60.000 ameriških fantov, ki
so bili poslani na bojni poljanah
v Evropi, da se je moglo v Ze-
dinjenih državah zrediti 30.000
milijonarjev. Jaz sem go-
voril v Cantonu iz mojega naj-
boljše prepričanja, in na-
čel je desetletni zapor še
v skromna kazen za imetje
komunističnega prepričanja v Ze-
dinjenih državah.

Jaz je izjavil, da je sedaj
v svetlu sveta ter da je iz sve-
tla vojne prišla ena dobra
vest, ki jo vladojoči razred ni niti
pričakoval, namreč, so-
vetska Rusija.

Jaz se je pohvalo o trdno-
sti komunistov, vtevisi Willi-
am Lloyd, milijonarju, ki se je
vred dal zapreti vladni obso-
bi, ki je bila izrečena na pod-
ročju anti-sindikalis-
tskega zakona. Izjavil je tudi,
da bo v 20 komunisti, ki ima-
je v kratkem sojeni v St. Jo-
sephu, in da je pripravljen
se za 68 političnih jetni-
kov, poročiti članov I. W. W., ki

se še vedno nahajajo v zveznih
jetnišnicah.

Spominil se je tudi zadnjega
železničarskega štrajka, ter iz-
javil, da ako bi bil v Chicagu, ko
je bila izdana injunkcija proti
stavkarjem, tedaj bi bil poka-
zal svoje moštvo ter nastopil
proti korporacijskemu sodniku,
ki jo je izdal.

Jean Longuet je večji del svo-
jega govora posvetil odgovoru
na govore Georges Clemenceau-
a ter versailleski pogodbi. Cle-
menceau v nič večji meri ne
predstavlja Francije, kot pred-
stavlja Mr. Schwab in Mr. Pier-
pont Morgan duh Amerike, je
dejal Longuet.

— Umrl je Louis Tekavčič,
star 45 let, iz 1434 E. 41 St. Za-
pušča ženo in 4 otroke, eno hčer
in tri sinove, enega brata, ma-
ter in veliko sorodnikov. Doma
je bil iz Fužine pri Žužemberku.
Tu je bival 23 let in je bil član
dr. Sv. Vida S. K. K. J. in dr.
Naprej št. 5 S. N. P. J. Pogreb
se vrši v sredo jutraj.

— Duhoven za "Jazz". Po mne-
nju župnika Hough Ave. Congre-
gational cerkve je "jazz" godba
povsem primerna sedanjim čas-
som. Pravi, da je to rezultat voj-
ne in da so se celo številne cer-
kvene pesmi preuredile po "jaz-
zu", da so polnejše življenja. Ke-
kel je, da bo počasi navdušenje
za te vrste godbe sicer zginilo,
toda da se ne more trditi, da ni-
ma nič dobrega v sebi.

Žrtve fanatizma.

MRS. HENDERSON JE PISA-
RILA ČUDNA PISMA "NAD-
NARAVNEMU ZDRAVIL-
CU".

Lanaster, O., 25. nov. — Sum-
nja, da je bila smrt družine Hen-
derson, zakonskih dveh in štirih
otrok, ki so bili najdeni mrtvi v
stanovanju zadnje sredo mrtvi
za posledicami zastrupljenja, po-
vzročena od Mrs. Henderson same.
To sumnja je postalo se mo-
nejša, ko se je danes v stanova-
nju našlo več kart in pisem, ki
dokazujejo, da je Mrs. Hender-
son imela zveze z nekim skriv-
nim "čudodelnim zdravil-
cem" iz Circville. Policija je
bila neko karto, v kateri
je "čudodelnik" poročal, da je
prejel \$1 in en koder zlatih las,
ter da bo njegova "nova sestra"
ozdravljena po "indijski nadna-
ravni metodi."

Nato je 9. sept. Mrs. Hender-
son odpisala pismo, ki pa ga ni
odposlala, v katerem izraža svo-
je veselje, da bo ozdravila. V
svojem pismu tudi pravi, da jo
skrbi njeno stanje, v sled česar
ne more dosti iz hiše, in da bo
vesela, kadar bo lahko zopet ve-
čer ven hodila. Na dnu kovčka,
kjer so bila najdena pisma, je
izvleček iz biblije, glaseč se:

"In ko sem šel mimo Tebe, in
sem te videl v svoji lastni krvi,
sem Ti rekel, da moraš živeti v
svoji krvi. Da, v svoji krvi mo-
raš živeti."

— Izginil. Policija Clevelanda
in drugih južnih ohijjskih mestec
išče Kapitana Hector W. MacIn-
tosh od Salvation army dobrodel-
ne organizacije, ki je neznano-
kam izginil. Bil je v oskrbi Nor-
walskega urada. Pogreša se ga
že od četrtka. Kot pripoveduje
njegov pomočnik Louis Court-
wright iz Norwalka, se je mislil
MacIntosh odpeljati z ručico ka-
ro v Cleveland okrog tretje ure
popoldne z namenom, da se vrne
prihodnje jutro. Ravno, ko se je
napotil proti čakalnici, za karo
pa pravi, da se je pripeljal mimo
velik roadster, katerega voznik
je ustavil in vprašal MacIntosh,
če pozna pot v Cleveland. Nje-
govo narečje je bilo podobno tu-
jezemskemu. MacIntosh mu je od-
vrnil, da gre sam v Cleveland, na
kar ga je tujec povabil, naj pri-
sede. Kolikor se more spominja-
ti Courtwright je bila avtomobil-
ska licenčna številka zelena ter
iz države New York. Od časa, ko
se je kapitan odpeljal s tujcem,
ga ni še nikdo videl. Dospel ni
niti na clevelandski urad, niti se
ni vrnil v Norwalk. MacIntosh
je še samec, star 28 let ter je bil
jako delaven pri organizaciji.

— Opozorjamo vse slovenske
starše v Collinwoodu na Miklav-
žev večer, katerega priredi dram.
dr. Lilijs dne 5. decembra zve-
čer v Slovenskem Domu. Napra-
vite veselje svojim otrokom. Pri-
pravite darove. Prinesite jih v
nedeljo, 3. decembra od 2. do 5.
ure popoldne in 4. decembra od
7. do 9. ure zvečer v gobo "Soča"
v Slovenski Dom, kjer bo odbor
ukrenil vse potrebno. Ta nena-
vadna prireditve bo nudila otro-
kom kot tudi odraslim mnogo
zabave, zakar bosta posebej skr-
bela Uletova brata.

— V pogonih na razne lokale,
kjer se zbirajo gamblarji in i-
gralci za denar je zajela polici-
ja tekom nedelje in sobote 81
moških. Trije so bili aretirani,
ker so trpeli v svojih lokalih gam-
blanje, 27 ker so kršili prohibici-
jo, 19 pa vsled pijanosti.

VSA MEHIKA ZA- LUJE OB SMRTI MAGONOM.

MEHINKANSKI KONGRES JE
ODREDIL URADNO ŽALO-
VANJE ZA UREDNIKOM, KI
JE UMRIL V AMERIŠKI JE-
ČI KOT POLITIČNI JETNIK.

Mexico City, 22. nov. — Za Ri-
cardom Flores Magonom, ki je u-
mril v Leavenworth jetnišnici v
Zedinjenih državah, kamor je bil
obsojen na 21 let zapore radi
izražanja svojega mnenja kot u-
rednik lista "Regeneracion" se
tukaj žaluje kot za mučenikom
svojih principov. Magon je umrl
za srčno boleznijo potem, ko so
številni njegovi prijatelji apelirali
pri justičnem tajniku, da ga
pomilosti radi slabega zdravja.

Mehikanska poslanska zborni-
ca je danes sprejela resolucijo,
glasom katere se bo govorniški
oder v zbornici ovilo z žalno za-
stavo in podvzelo se je korake za
prevoz pokojnikovega trupla v
rojstno deželo. Vest o njegovi
smrti je došla senka od njegove-
ga tovariša v zaporu, Librado
Rivere.

Mehikanska delavska federa-
cija, ki šteje 400.000 članov, si
je nadvse prizadevala, da izpo-
sluje pomilostitev za Magona. V
ta namen je bilo poslanih na jus-
tičnega tajnika Daughertyja in
predsednika Hardinga več peti-
cij, v katerih se je povdarjalo,
da Magon ne bo dolgo živel, ako
se ga ne spusti na prostoto, toda
oblasti go bile gluhe za vse proš-
nje ter zaničevale trditve, da je
Magon pri slabem zdravju.

Justični departament zadovoljen.
Washington, D. C. — (Fed.
Press.) — Smrt Ricarda F. Ma-
gona, ki je postal žrtev vojne pro-
sekucije, ne vzbuja v justičnem
departamentu niti obžalovanja ni-
ti kesanja. Na predvečer zasliš-
vanja v kongresu, pri katerem
se ima naperiti proti Daugher-
tyju obtožbe nepoštenosti in fa-
voriziranja napram grafitarjem, se
je en nadaljen borec za človeško
svobodo izdihnil v ameriški ječi.

Poročevalcem se ne dovolju-
je, da bi navajali izjave uradni-
kov justičnega departamenta. To-
da možno je navesti brez nava-
janja imen sledeči značilen raz-
govor med nekim poročevalcem
in nekim uradnikom departmen-
ta:

Ali ste dobili kako poročilo o
smrti Magona?

Ne, toda povedati vam morem
da je bil neveren anarhist.

Zakaj se ga je zaprlo?

Ker je koval zaroto, da zavira
vojno.

Ali mislite za izražanje svoje-
ga mišljenja?

Bil ni poslan v zapor radi svo-
jega mnenja, temveč radi reči,
ki jih je pisal v svojem listu.

Toda potemtakem ni bil kriv
nikakega kaznjivega dejanja.

O, bil je anarhist, sam je pri-
znaval, da je anarhist.

Ali je bil radi tega poslan v
zapor? Emma Goldman in Alek-
sander sta bila tudi anarhisti.

Za koliko časa sta bila ona dva
obsojena?

Anglija upravičuje umor Childersa.

PRAVIJO, DA JE BILA SMRT
NA KAZEN POTREBNA.

London, 25. nov. — "Times"
pravi danes v uredniškem član-
ku, da je smrtna kazen Erskine
Childersa bila opravičljiva, ker
ni nikake razlike med njegovim
slučajem in slučajem štirih drugih
republikancev, ki so bili pred
kratkim umorjeni.

"Dejstvo, da je bil Childers
Anglež," pravi list dalje, "ne na-
pravlja nikake razlike. Postavil
se je v boj proti edini ustavni
oblasti v deželi in zadel ga je
usoda. Oblast ni imela nikake
druge izbire, kot sprejeti nje-
govo izjavo ali pa se odpovedati
praviči zakonitega zaupstva v ko-
rist ljudstva države."

SULTANOV HAREM SE PRE-
SELI V PARIZ.

Pariz, 25. nov. — Tukajšnji
gledališki lastnik Paul Frank je
prišel s pogajanjimi za prevoz sul-
tanovega harema v Pariz, kjer
bi nastopale pred senzacije žel-
no pariško publiko kot orien-
talske plesalke. Poznano je, da ha-
rem bivšega sultana obsega na-
kak čudovitih krasotic, kajti Mo-
hamed VI. je imel pri izbiranju
žen jako dober okus. Paul Frank
pravi, da bo napel vse sile, da do-
bi sultanov harem v Pariz in da
je prišel že tudi pogajanja z vla-
do v Angori.

— Škrilatica se širi. V soboto
so bili naznanjeni zopet trije na-
daljni slučaji škrilatic. Zdravst-
veni komisar Rockwood pravi,
da je zahtevala ta otroška bole-
zen v petek zopet eno žrtev.

— Koncem zadnjega tedna sta
bili zadeti in poškodovani od av-
tomobila, katerega je vozila neka
ženska, dve deklici, Elizabeta
Har. 9, iz 15808 Euclid ave. in
Holen Howe, iz 1850 Noble
rd. Prva deklica je zadobila to-
like poškodbe, da zna za posled-
icami umreti. Oblasti držijo voz-
nico avtomobila.

— Jutri se vrši v S. N. Domu
seja zadnjega okr. odbora JRZ.

— Tajnik.

zala, da je bil pri dobrem zdra-
vju.

Ali mislite reči, da sploh ni
bil bolan pred smrtjo?

Ne da je bilo meni znano. To-
da poročil nimam tukaj. Ne mo-
rem trditi.

Ali boste izdali kako poročilo
o slučaju?

Zakaj? On je mrtev in s tem
je vse končano. Veliko ljudi po-
mre v ječah."

Toda ta uradnik je pozabil po-
vedati, da milijonar Chas. W.
Morse, ki je bil spoznal krivim
goljufije napram vladi, ni umrl
v ječi. Najel je Daughertyja za
svojega advokata, in ta je v Be-
li hiši njegovo bolezen tako iz-
vrstno opisal, da je dobil hitro
pomilostitev za svoje švinderije.

Tu se čuti, da je prijateljstvo
med pokojnim in mehikanskim
predsednikom Obregonom, ki je
želel, da se Magon povrne v Me-
hiko, čim pride na svobodo, bilo
usodepolno za Magona. Veleka-
pitalisti so zahtevali uničenje Ma-
gona radi njegovega nastopa pri-
loži delavstva, medtem ko je na-
še razmerje napram Mehiki na-
pravljal Magona dvojnega po-
litičnega jetnika.

ZEDINJENE DRŽAVE ZAHTEVAJO "ODPRTA VRATA" V TURČIJI.

AMERIŠKI POSLANIK JE NA KONFERENCI DAL
JASNO RAZUMETI, DA HOČE IMETI TUDI A-
MERIKA DELEŽ VOJNEGA PLENA.

Lausanne, 25. nov. — Richard Child, ameriški po-
slnik v Rimu, ki zastopa ameriško vlado na tukajšnji
konferenci, je presenetil vse delegate, ko je odločno iz-
javil, da bodo Zedinjene države vztrajale, da se v Tur-
čiji upostavi politika "odprtih vrat".

Na konferenci je prečital noto, katero je poslala
ameriška vlada glede oljnih vrelcev v Mesopotamiji 30.
oktobra Angliji, Franciji in Italiji ter je izjavil, da ame-
riško ljudstvo podpira to postopanje.

Del izjave ameriškega poslanika se glasi:
"Ameriška vlada je mnenja, da sklepi, storjeni vna-
prej z ozirom na turško ozemlje, ki določajo upostavitve
zon posebnih trgovskih in ekonomskih interesov, niso
v soglasju s principom gospodarske enakopravnosti. Do-
mneva se, da zavezniške sile ne bodo sedaj želele in da
ne nameravajo izvesti prejšnje pogodbe takega značaja.

"Zedinjene države ne želijo podvzeti nikake akcije,
ki bi mogla spraviti zavezniške sile v zadrego pri pri-
zadevanju za dosego miru. One ne želijo ničesar, kar
nasprotuje interesom drugih dežel, ako se princip e-
konomske prilike prizna takoj od početka.

"Zedinjene države nimajo ni-
kakega namena iskati za sebe ali
za svoje državljane pozicije po-
sebnega privilegija, toda želijo
pa varovati svoje pravice in za-
sigurati "odprta vrata".

En teden konference.

Lausanne, 26. nov. — Pregled
dela, ki ga je izvršila lausanne-
ska konferenca v prvem tednu,
kaže predvsem, da je Turčija do-
živela poraz pri svoji zahtevi, da
se v zapadni Traciji odredi ljud-
sko glasovanje. Na drugi strani
pa so Turki spravili na diplomat-
sko tablo en predlog, ki povzroča
velesilam dosti vznemirjenja.
Oni zahtevajo, da se od Crnega
pa do Egejskega morja uposta-
vi nevtralnno zono, za katere ne-
vtralnost zahtevajo garancijo ve-
lesil.

Tal predlog ima gotovo za svoj
namen upostavitve miru na Bal-
kanu, toda evropski diplomatje
se boje prevzeti direktno odgo-
vornost za ozemlje, kjer se je
odigralo že toliko bojnih iger in
kjer se narodne aspiracije tako
močno križajo in sekajo.

Turčija tudi zahteva, da se de-
militarizira egejske otoke, ki leže
blizu anatolske obale in da se jih
proglasi za avtonomne. Ko pride
do dardanelskega vprašanja, bo
Turčija brezdvomno zahtevala
nadaljne mogočne garancije
proti agresiji krščanske Evro-
pe. Vse kaže, da je Ismet paša,
ki načeljuje turški delegaciji, ja-
ko zmogel in spreten državnik.

Bolgari ne dobe Dedeagača.

Bolgari so zelo nejevoljni, ker
se je sprejelo, da postane Dede-
agač samo prosto pristanišče,
mesto da bi se jim bilo dalo me-
sto v popolno posest. Bolgarska
delegacija je podala protest na
vso javnost proti temu sklepu
ter zvrča vso krivco na Venize-
losa.

Izseljevanja iz Carigrada.

Carigrad, 26. nov. — 170.000
oseb se je izselilo iz Carigrada v
teku zadnjih dveh mesecev, kot
izkazujejo zanesljivi podatki. Od
teh jih je odpotovalo 15.000 v Ze-
dinjene države. Ameriška ko-
lonija se je skrčila od 800 na 350.

Polkovnik Ismail Haki bej, sin
bivšega velika vezirja Tefik pa-

še, katere poroko z najmlajšo
hčerjo sultana je sultan pred
kratkim razveljavil, se je obrnil
na turško vlado v Angori s proš-
njo, da se prepreči njegovi ženi
poot na Malto k njenemu očetu,
ker pravi, da jo še vedno ljubi,
in da je bil zakon razveljavljen
protizakonito, in proti želji njene
žene. Sultanova hčer, ki je stara
23 let, se nahaja pod protekcijo
angleškega poveljnika, generala
Harringtona.

Drinopolje v turških rokah.

Drinopolje, 26. nov. — V to-
rek so odšli od tukaj poslednji
grški orožniki. Mesto je bilo puš-
čeno v rokah francoskih čet. Ta-
koj po odhodu grških orožnikov
je postalo mesto ena sama veli-
ka masa rdečih glav. Celotno pre-
bivalstvo je pometalo proč svoje
pokrivala in jih nadomestilo z
rdečimi fezi. Vse grške napise so
je ali izbrisalo ali pa razbilo. No-
vi governor, gen. Tahir bej, ki
ga je poslala angorska vlada, je
stopil v mesto v petek na čelu
200 turških dostojanstvenikov,
treh bataljonov orožnikov ter e-
nega eskadrona konjenice. Cesta
so bile prenapolnjene pozdrav-
ljajočega prebivalstva. Za to pri-
liko se je postavilo številne sla-
voloke, pod katerimi so korakali
zmagoviti Turki.

Prohibicija povzroča
Hardingu skrbi.

KABINET BO PODAL APEL
NA NAROD O VPRAŠANJU
V NAJKRAJŠEM ČASU.

Washington, 25. nov. — Pro-
hibicijsko vprašanje postaja
bolj zapleteno kot kdaj prej.
Niče ni zadovoljen z obstoječim
položajem — niti mokrati niti
suhači.

Predsednik Harding je nazna-
nil, da se že o zadevi govorilo v
kabinetu in da bo v najkrajšem
času podal na narod apel, da spo-
tuje prohibicijsko postavbo, do-
kler kongres ne podvzame kakih
nadaljnjih korakov.

Ta apel je dokaz, da se vlada
zaveda, da prohibicija ni mogo-
če zakonitim potom uveljaviti
brez sodelovanja prebivalstva sa-
mega, oziroma da je prohibicijs-
ki zakon popoln fiasco.

S. Finžgar:

STUDENT NAJ BO.

dvignjenim prstom mu je zapretila: tua culpa — tua culpa...
Natega dne se je vrnil Francelj iz šole čudovito resen. Nako je cel, rešto trdnih in dobrih pov. Le parkrat mu je še spomin — kakor se za- kače v temni noči — spomin na dom in zelene pa- robe. Ali to so bili bliski. Njihov je zažarela — in ugasnila. Vreda roka življenja — dela- ga je že objela krog in z. Čutil je, da je naprežen in et na voz življenja — z jer- tem katero se ne da pretr- Če se upre, zapoje bič. — napni vse sile in pote- voz iz jarka...

INSTRUKTOR.

Vred domnika med očetom in dno; bi moral pričeti po prvi ferenci Matevžek Francelj- poučevati. Po tehtnem prev- ku listega večera po konfe- se je sklenilo, da ga bo u- le latinsčine in nemščine. Če zavoz v teh predmetih — do- Drugod si bo Francelj že pomagal.

Čakala sta takoj. Francelj je prišel v gosposko o, kjer je gorela lepša svetil- Priči paze ure pouka sta bila rina, ki je sedela pri peči v lonjaju in Jaka, ki je zvečil lo klobaso in drobilo staro majlo.

Matevžekov obraz je bil kar iz- menjen. Mosko je gledal sko- čala in govoril kratko in tino.

Kakor profesor," je pošepel- Jaka gospodinjji, ki je zado- čino pokimela.

Prisela sta z latinsčino. Dolgo se pletla ob preparaciji za hodaj dan. Zakaj Franceljno- manje je bilo kakor reči. Pol- knjen. Frča je bilo ponavljaj- kati besed, mistiti sklanjo takorekoč podirati vso stav- dosejane latinske vede. In četi znova pri temelju. Dasi- bil Matevžek nervozno zadir- — on učenjak petošolce — Francelj udano trpel. Dobri- pi, odkar so bili zvarjeni, so je gorki in so držali. Matev- na tudi ni še prej nikdar je "sladkega" instruktorskega- je bil novinec in se ni no- pomizati do globokega jarka, je bil fical revni voz Francelj- robe. Tako je bil začetek tudi konec- vseh lekcij. Pripraga, katero je- — da bi na pristopil in dobil Francelj, da bi okrenil na

poprijel tam, kjer je bilo potre- ba, tedi ni razumel.

Ko sta dovršila "pensum" iz latinsčine, je čas skoro pretekel. Matevžek je namreč vestno gle- dal na uro in se igral z njo. Ze- to je Franceljnovo potrpežli- vost spremljalo s hudo izkušja- vo. Da bi meril vse tako na mi- nute, tega vendar ni potreba. Ne- kolika ga je pa grizla zavist. Kaj bi krznil neprenehoma to uro! Saj vsi yemi, da jo imaš, je po- mislil mimogrede Francelj. Tudi jaz ne bom brez nje; ko bom pe- tošolce. In če jo pristradam ob suhem kruhu, imel jo bom!

"Ker je prva ura, naj bo. Po- kaži, kaj je z nemščino."

Tako je milostno, razsodil Ma- tevžek, a Franceljno se je krčila roka, da ni zlahka odprl knjige. Grozovito se mu je zdela za ma- lo ta moškost. V obeh taborih je bila torej napetost velika.

"Poslušaj! Jaz ti bom nare- koval stavke slovensko, ti jih pa prevajaj v nemščino, najprej ustno, potem zapišeš, da se pri- tadiš izgovora in pravopisa."

"Tako, tako," je zamrmal Jaka in pomaknil stol bliže. Za- kaj tudi njega je žejalo po nem- ščini.

"Voda šumi. Prevedi!"

Die Wasser rauscht.

"Kako si rekel? Se enkrat!"

Die Wasser rauscht!

"Kateroga spola pa je voda?"

Zorjskega.

"Gumpe! Voda je srednjega spola!"

"Pa zakaj? Pri nas je voda imenljiva 'ona' ne 'ono'."

Matevžek se je ujezil in ga po- grajl za uho.

"Nemško vodo, nemško," je mislil Matevžek, "ardičina", se je virašal v vodeni boj Jaka

Toda je že bilo prepozno.

"Huj! me ne boš! Oče ta bo- do plačal zato, da me boš učil, ne pa tepal!"

Francelj je planil kvišku in ardično gledal Matevžka.

Ta pa je zaloputnil knjigo in jo vrgel po mizi, tudi vstal — in rajkajal.

Razliti je zastalo pletenje v ro- ka; se miril; "ne tak, ne tak," toda instruktor je jokaj- lal. Franceljna obdelaval z- zanje, in kmotom, učenec je- ga pobasal knjige in z odločnim: "Maram za tako emeravega in- struktora!" izginil iz gosposke robe.

Tako je bil začetek tudi konec- vseh lekcij. Pripraga, katero je- — da bi na pristopil in dobil Francelj, da bi okrenil na

zavoženi cesti, se je odtrgala —, in je bil zopet sam s svojo ne- srečno konferenco na dnu jarka.

Jaka je našel Franceljna v so- bi brez luči. Na skrinjici je se- del, glavo stisnjeno v dlani in je tuhtal.

Jaka je prižgal svetiljko in se- del k njemu.

"Ne tuhtaj, Francelj!"

"Kaj ti ne?"

"Zato, ker ni treba. Takole bo- va naredila: Jaz se bom učil nem- ščine s teboj. Vsak večer, magari- do polnoči. Tudi latinskih be- sed te izprašam. V knjigo bom gledal, ti pa iz glave."

Francelj ga je začudeno po- gledal z velikimi očmi.

"I, saj res, Jaka! Sama bova opravila!"

"Sama, tako je. Vidiš, drugim študentom je lažje, nego tebi. Kar ne zna ta, zna oni, pa drug drugega uče, in nazadnje znajo vsi. Ti si pa sam, zato je težav- na ta reč."

Francelj je pil gorko tolažbo iz teh besedi. Vsi dobri sklepi so se vnovič uvrstili in takoj sta sedla k mizi ter se lotila nemščine.

Ko je prišel domov Pepe in nazadnje še Lah Julio, je vse o- strmelo nad nenavacno goreč- nostjo novega učenca. Spočetka so se Jaku muzali in ga zbadali. Pod njegova volja je bila kakor jeklo. Danadan sta se ubijala v- pozne večere, da sta nazadnje nalozila čudno veselje do uka Pe- pe — socialista in Julio — večni- tenin, ki je venomer trdil, da bo- lobil bogato nevesto. Lotili so se zaeno kar vseh predmetov. Računali so s Franceljnom, is- kani zalivov in otokov po atlant- nu, zanimali se za živalstvo, učil se nemščine in znali celo kopa- latinskih stavkov na pamet.

Sedovi ta mešane zadržke se- se istinito pokazali. Francelj je- jedno odgovarjal zadostno — v latinsčini je pravil, vprašan, vse- stavke brez napake, sklanjal tr- samostalnike brez izpodbite, da- ga je zavijala vsa gospoda — kmotje so mu pa ponosno kimali.

Ali kaj se zgodi? Vsak bi so- dil, da je zaslužil izvrstno. Tak red pa korenito podpre človeka. Toda profesor Valentin je dru- gunde sodil. Stefan, ki je imel so- kolje oko in prepiral čez sedem klopi, če je bilo treba, je natanke- videl, da je profesor v katalog- napisal samo 5 — to je: zadost- no.

Franceljna je to grozodelek- razkačilo. Ali repetent za hr- tom — Vihar so mu rekli — ga je potolažil z jalovo tolažbo iz- kušenega študenta:

"Fant, kaj bi se jezil! Ali ne- veš, da nimaš kredita? Kdor te- ga nima, je zapечат. Če tisti- me eden tam središ sam za- jeclja — ima že hvalavredno, ne- zato, ker je znal, ampak ker ima kredit. Ti pa govoriš kakor živa knjiga, pa boš še zadostno ko- smaj zaslužil. Kredit, ta je v šoli- več vreden, nego vse znanje. Ampak to si tudi zapomni, da- ga med repetenti v zadnji klopi- ne boš užival vekomaj ne."

Ob tej razlagi se je Francelj- nu ukresal žarek nove luči.

Zvečer je z iliti in jezo obra- zložil to reč Jaki in pritrdil nje- govemu refrenu: "Pravice ni!"

CSNUJE SE NOVA ZADRUGA.

Krznar Pepe je bučil hrupno- skozi vrata v sobo. Umazano in- pravačkano cepico je vrgel ob- tla, da je glasno plesnilo.

"Jaz sem socialist! Tristo de- horjev!" je kričal ježno, pobral cepico in udaril z njo po mizi, da- je svetilka pomollila dolg jezik izza celindra in si komaj otela življenje.

"Jaka, ni je pravice!"

"Ni je — in je ne bo!" je pri- teznil nenavado hitro Jaka in udaril s pestjo po mizi. Francelj- pa je planil s stola in stopil h- Pepetu.

"Pepe, jaz bom tudi socialist! Naudi me!"

(Dalje prih.)

OGLASAJTE

V "ENAKOPRAVNOST"

Znane slovenske narodne jedi in kako se jih najbolje pripravi z ameriškimi jestvinami.

ČISTO naravno je, da ljubijo Slovenci, živeti v Ameriki, svojo domačo hrano kar je popolnoma prav in tudi lepo. Je tudi lepo, da se ohranijo tradicije stare domovine kar se tiče hrane, kajti mnogo pristnih kvalitete tu rojenih Slovencev se lahko pripisuje tem dobrim, priprostim in zdravim jedem, ki imajo še vedno prvo mesto v domovini kjer so bile prvič pripravljene.

TODA tukaj v tej deželi se mora pripraviti mnogo teh jedi z jestvinskimi produkti, katere se najlažje dobi in mnogo-krat ima gospodinja skrbj ravno katere stvari naj rabi.

VIDEČ, da je temu tako, si je dobila The Borden Company več izvrstnih slovenskih kuharic, ki so proučile, kako se pripravi razne slovenske jedi najbolje z ameriškimi jestvin- skimi produkti ter napravile recepte.

TO je zopet eden izmed receptov, ki upamo, da bodo zanimali naše ameriške Slovenke ter jim bodo koristili pri njih kuhanju. Prihodnji četrtek bo prišel v temo listu zopet na- daljni recept. Izrežite vsak recept, prilepite ga v knjigo in ga poskusite izvesti sami

Recept št. 3.

JUHA S SMETANO IN MLEKOM.

2 škodelici Bor- den's evaporira- nega mleka
surovo maslo
sol
sladkor
2 jajca
4 kose kruha

Kako se naredi.

Zavrijte dve škodelici Borden's Eva- poriranega mleka in eno škodelico vode; namažite štiri kose kruha na obeh straneh s surovim maslom. Pecite v ponvi, in ko je to gotovo, razrežite kruh na drobne kose. Potem stolicite dvoje jajc, pridenite temu vroče mleko, ko nepre- stano počasi mešate. Pridenite malo sladkorja in soli. Servirajte juho, ko ste jo zllili nad kruh.

Borden's Evaporated mle- ko je dvakrat tako bogato kot navadno mleko. Rabite polovico vode in polovico Borden's Evaporated mesto navadnega mleka. Ako za- hteva kak vaš recept, ki ga imate smetano, rabite isto količino Borden's Evaporated mleka.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BUILDING, NEW YORK

CENJENEMU občinstvu naznanjam, da sem otvoril na novo

IZVRSTNO MESNICO

na 1391 E. 55th St.

Postregli vam bomo z najboljšim mesom po nizkih cenah — za gotov denar.

Se priporočam cenjenim gospodinjam za obilen obisk in vsestransko naklonjenost.

JOHN ERBEŽNIK

OKUSEN! TEČEN!

KRAFT CHEESE

V kosistrastih posodah V štrulah

VPRASAJTE VASEGA GROCERISTA!

Don't Fuss With Mustard Plasters

Mustarole, made of pure oil of must- ard and other helpful ingredients, will do all the work of the old-fashioned mustard plaster — without the blister. Mustarole usually gives prompt relief from bronchitis, sore throat, coughs, colds, croup, neuralgia, headache, con- gestion, rheumatism, sprains, sore mus- cles, bruises, and all aches and pains. It may prevent pneumonia. All drug- gists — 35c and 65c jars and tubes — hospital size \$3.

Better than a mustard plaster

VELIKA RAZPRODAJA NA Pečeh

ZA GRETJE IN KUHO JE SEDAJ V TEKU PRI

Star Furniture Co.

5824 ST. CLAIR AVE.

ZA GOTOV DENAR ALI NA KREDIT!

A. F. Svetek Co.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Collinwoodu. Se priporočam cenjenemu občinstvu v slučaju nesreče ali smrti, da me pokličete ker bom gledal, da bom vsako- mur dobro postregel.

Ambulanca in avtomobil za vse slučaje.

15220-26 Saranac Rd. O. S. Wood 44

Podpirajte domače podjetje. Eddy 4031.

Sezite poknjigi

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugo- slovanska Trgovna Družba.

Knjigo je sodelal, grafika Larich, biwa črna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajočih habsburških klice, ka- kor tudi smrt cesarjevega Rudol- fa.

Knjiga je jako interesantna in priporočamo rojalom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c.

Clevelandske novice.

— Včerajšnja predstava dram. dr. Ivan Cankar, "Domen" je bila od strani našega občinstva jako povoljno obiskana. Zelo razveseljivo je videti, kako se naša selbina zanima za našo dramatiko. Prilodja "Cankarjeva" predstava bo pa šaloigra "Cigan", ki se vprizori 17. decembra.

— Povečana železnica je sedaj pripravljena kuriti na karah. Edino zvečer, ko se vozi največ ljudi, in ko so poslani na progo posebne kare, ki vozijo samo tedaj, se bodo morali potiki še nadalje voziti v "ledenihah".

— Da se reši vsaj del perečega prometnega vprašanja, je priporočal v soboto sodnik Sawicki, da bi se naj primoralo vsakega voznika, da ustavi svoj avtomobil, predno zavozira iz kake poštniške ceste na glavno ulico. Mnogo nesreč se namreč pripeti, ko privozi avtomobilist s preveliko naglico na glavno cesto.

— Detektiv Charles Cavola se toliko zanima za svoje delo, da ga ne privošči počitka niti ob počincah. Dobil je namreč kratek dopust, toda mesto tega je šel na delo, da razvozlja skrivnostni umor Mrs. Helene Silberberg, ki je bila umorjena na njenem domu 12. maja. Kapitan Matowitz se je izrazil, ko je zvedel o njegovem delovanju, da če se mu posreči priti umoru do dna, bo dobil še en dopust.

— Radi nepravilnosti v tiskarni je izšla "Enakopravnost" zadnji petek in soboto nekoliko zakasnelo in v slučaju, da je niste dobili, ste prošni, da pridete v urad, kjer jo dobite.

RAZNO.

Reke v Sibiriji se jako razljudujejo od onih po drugih delih sveta. Zanimivost pred vsem je ta, da je njih tek povsod nad ledenim vznožjem. Samo reka Lena ima na dnu od devet do deset čevljev debel led, po katerem se voda pretaka že stoletja.

Amerika producira trikrat toliko olja, kot ostali svet. Porabi se ga pa tudi enako množino v Ameriki sami.

V ledeni deželi so poskusili metodo, glasom katere rbe posušijo in zmeljejo ter nato iz moke napravljajo kruh.

Najvišji dimnik na svetu je v neki tovarni v Anaconda, Montani. Njegova visokost je 585 čevljev in 1 1/2 inč.

Zdravniški strokovnjaki so pronašli, da plešasti ljudje niso toliko podvirjeni jetiki kot oni, ki imajo goste lase. Smrtni slučaj pri plešastih so jako redki.

Solnce da v primeri 800,000 krat več svetlobe kot pa mesec.

Steklenica od mleka se najbolj očisti z žaganjem (lesnim prahom).

V vladnem oddelku za živinorejo so učenjaki pronašli sredstvo, s katerim se prepreči živinsko kugo s tem, da se živino cepi. Poiskusi so se dosedaj obnesli jako uspešno.

Voda je najbolj čista in prozorna tedaj, če se jo prekuha trikrat.

Moški glas bi se slišal 300 milj v razdalji, če bi imel isto odmevajočo moč kot kanarček, to je, kar se tiče teže človeka v primeri s kanarčkom.

Olje se najprej pogasi z navadno moko.

POZOR!

Vse pevce in pevke zbora "Zarja" se tem potom opozarja, da se vdeležijo prihodnje pevske vaje, ki se vrši jutri zvečer, 28. novembra. Vaja je prestavljena vsled zahvalnega dneva. Pripravi se je treba tudi za nastop pri koncertu "Jadrana" in je torej potrebno, da ste vsi gotovo navzoči!

(Dalje iz 2. strani.)

prestano kvišku, končno se je dal nad dve uri obesiti za noge in nihati nad ognjem ter končno nad dve uri zakopati v pesek. Potem so ga odkopali in je, zopet čisto zdrav. Dr. Boeck smatra te čudake deloma za verske fanatike, deloma za profesionalne berače. S trenaja se utrjuje do neverjetnosti ter se navadjuje, da ne diha in ne jede in ne pije dolgo časa. Ljudstvo pa jih ima za svetnike.

MI KUPIMO, PRODAJAMO. ZAMENJAMO VAŠE POSESTVO.

Sladstvarna naprava

Trgovina je v najlepši okolici slovenske naselbine v Collinwoodu. Poleg je tudi moderno stanovanje s 5. sobami. Najemnina zelo poceni. Vprašajte pri

Collinwood Realty Co

15813 WATERLOO RD.
J. KRALL & D. STAKICH.
Imamo tudi več drugih posestev naprodaj.

- Upoštevajte trgovce, ki oglašajo v "Enakopravnosti."

MALI OGLASI

HIŠA sama zase, 4 sobe, se odda v najem; elektrina in plin. Vprašajte na 659 E. 160 St. (175)

DOBER ČUVAJ!

Mlad pes, dobre pasme ter dober čuvaj se prodaja takoj. Za naslov se zglasite v uradu Enakopravnosti. (274)

FRONT SOBA se odda za 1 ali 2 fanta, Gorkota, elektrika in kopališče na razpolago. Izve se v uredništvu Enakopravnosti.

Slovenska Banka Zakrajsek & Cesarik

70 — 9th Ave., New York City pošilja denar v stari kraj hitro zanesljivo in po nizkih cenah prodaja vozne listke za vse važne prekomorske linije, in opravlja vse druge posle, ki so v zvezi s starim krajem. Postrežba točna in solidna.

Oglašuite v "Enakopravnosti!"

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBILJE
Mi varimo in ručamo vsak vrst avtomobil in kovinske predmete. Zaloge olja, gasoline, gumijevih obročev in drugih potrebin. Ako rabite pomoči, pokličite nas po telefonu. PRINCETON 1372.
Odprto tudi ob nedeljah.
ELYRIA AUTO REPAIR & WELDING
6632 St. Clair Ave. (175)

ISCEM IVANA BIZJAKA iz Budanj pri Vipavi. Imam mu za sporočiti važnosti iz starega kraja. Ako bi sam čital naj se mi zgleda, ako pa ve kdo izmed njegovih prijateljev zanj, naj mi javi njegov naslov. Iščem ga njegova hči, Marija Bizjak, prej Bačer, omožena Kobal, 6434 Spilker Av. (175)

NAZNANILO.

Dr. GARBER

želi naznaniti, da je premeštil svoj urad na

10539 ST. CLAIR AVE.
Uradne ure kot dosedaj.

AVTOMOBILISTI!

Mi delamo strehe, zagrinjate in barvamo avtomobile. Najboljše delo, najnižje cene. Cene za strehe od \$8.00 naprej.

G. & G. AUTO PAINTING & TRIMMING
1974 E. 66 St.
JOS. GREGORIĆ, lastnik.

Randolph 2529-J. Central 2373-W.

GRAMOFONSKA PLOŠČE

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 75c

VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE.

Wm. Sitter

5805 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Tu je vaša velika prilika!

Naša radodarna ponudba.

Potem, ko ste si izbrali model ki vam je po volji, nam plačajte le en dolar. Ni vam treba plačevati vse cene takoj. Imejte vaš denar na banki.

Plačujte vašo grafonolo, kot jo plačujete na stotine ljudi, na male mesečne obroke, katerih niti občutili ne boste.

VAM PRIPELJE GROFOLO NA VAŠ DOM.

Sedaj lastujete lahko čisto novo ter najkrajnjega modela grafonolo — instrument slaven vsled svojega glasnega krasote in trpežnosti.

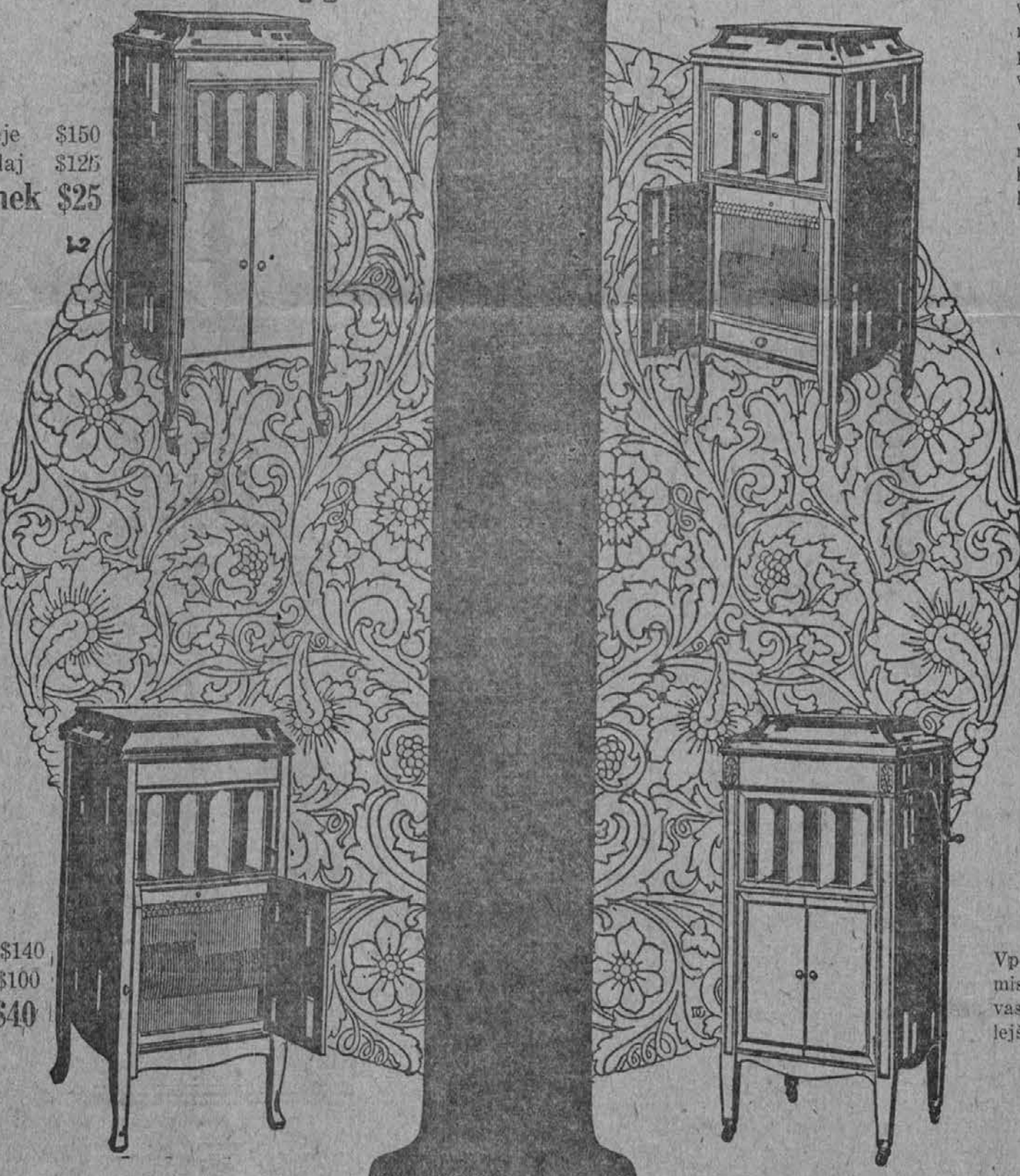
Za kratek čas vam nudimo popolnoma novo grafonolo, ravno vkokar vzeto iz zaboja, katero vam postavimo v hišo, da plačate le en dolar kot pri vsaki vplačilo!

Pridite takoj! Preiščite naše vilne modele. Vidite, kateri najbolj pristaja k vašemu pohištvu. Slišali boste tudi kako lepo igra.

Preje \$165
Sedaj \$140

Prihranek \$75

Preje \$150
Sedaj \$125
Prihranek \$25

Preje \$140
Sedaj \$100
Prihranek \$40

Preje \$225
Sedaj \$150
prihranek \$75

Vpoštevajte te prihranke in pomislite, kaj pomeni grafonola za vas s tem da dela vaš dom veselje in zadovoljejš.

TU SO NJENE POSEBNOSTI

V nobenem drugem instrumentu ne dobite teh čudovitih patentiranih izrednosti, ki delajo Columbia grafonolo slavno širom sveta.

1. Krasni Columbia kabinet — ki se ujema z vašim pohištvom.
2. Poseben Columbia proizvajalec ki je pravzaprav srce grafonole in dela glas človeški.
3. Patentirana naprava, ki kontrolira glasove, ako hočete vam igra glasno in ako ne tiho.
4. Nalašč za grafonolo izdelan povečevalec, ki dela glas bogat, ljubek in mehak.

Znižane cene vam prihranijo denar.

L-2	\$275	znižani na	\$175	F-2	140	"	"	100
K-2	225	"	150	F-2	125	"	"	85
H-2	165	"	140	D-2	75	"	"	60
G-2	150	"	125	C-2	50	"	"	45
A-2	32.50	"	30					

Pridite, zberite si vašo Grafonolo danes!

Frank Cerne, 6033 St. Clair Ave.
JEWELER AND MUSIC STORE
PRINCETON 2993-J RANDOLPH 465

POŠLJITE TA KUPON ČE NE MORETE PRITI
Če ne morete priti na našo razprodajo danes, popolnite in pošlite kupon z \$1.00 vred in priložili vam bomo katerokoli instrument želite.

Prosim pošljite mi grafonolo model št.
znižani ceni \$..... in po oglaševanih brokih.
Ime
Naslov
Mesto

Frank J. Lausche SLOVENSKI ODVETNIK

Uraduje po dnevi v svoji odvetniški pisarni
1039 GUARDIAN BLDG.
Zvečer od 6:30 do 8. ure pa na domu.
Cent. 710. 6121 ST. CLAIR AVE. Main 2327

CENJENEMU OBČINSTVU

se priporočam za ožilen obisk mojih

GOSTILNIŠKIH PROSTOROV na 15525 Saranac Rd.

Postregli vam bomo z dobro pijačo in smotkami in domačimi klobasami.

Gostilna je bila preje pod upravo Grmovšek, sedaj

JOE BOLDIN

po domače pri "Platnarju."

JOHN L. MIHELICH, odvetnik

902 Engineers Building. Cleveland, Ohio.
Podružnica: 6127 St. Clair Ave.

Uradne ure: v mestu cel dan, na podružnici pa od 7. do 8. ure zvečer razen ob sredah.

Stanovanje: 1200 ADDISON RD. Tel. Princeton 1938-R